

зміни до ст. 290 КПК України в якій доповнити слідчого до переліку суб'єктів, що мають повноваження прийняти рішення про надання доступу до матеріалів досудового розслідування.

Отже, відкриття матеріалів кримінального провадження є важливим етапом у процедурі звернення з обвинувальним актом до суду.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n4133> (дата звернення: 09.04.2024).

2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4381> (дата звернення: : 09.04.2024).

3. Яворський Б. І. Ознайомлення сторони захисту з матеріалами кримінальної справи як елемент в реалізації інституту сприяння захисту. *Адвокат* № 3 (102) 2009 С. 4-8.

4. Мірошниченко Є. О. Проблеми кримінального права і судочинства. Серія «Наукові праці». Харків. СПД 2005. 148 с.

Лісова Є. В.

курсант 4-го курсу

Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Бойко О. П.

доцент кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МАТЕРІАЛАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Вивчення матеріалів кримінального провадження вказує на важливість кримінальних процесуальних документів, якість яких в подальшому впливає на результат кримінального провадження.

Вирішення ряду теоретичних та практичних аспектів щодо їх створення і реалізації визначає можливість адекватного виконання своїх функцій у цьому контексті, а також підвищення ефективності виконання таких завдань кримінального провадження, як захист прав, свобод та законних інтересів його учасників [1].

Однак, одним із проблемних аспектів на сьогоднішній день є порядок ознайомлення з матеріалами кримінального провадження та його фіксація.

Так, право на ознайомлення з матеріалами кримінального провадження для сторін, включаючи потерпілого та сторону захисту, гарантує виконання загальних принципів кримінальної юстиції, таких як законність (ч. 2 ст. 9 КПК України), презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини (ст. 17 КПК України), а також гарантування права на захист (ст. 20 КПК України) та інших відповідних принципів [2, с. 246]. Виходячи з аналізу ст. 221 КПК України можна зробити висновок, що до проблем ознайомлення з матеріалами досудового розслідування відноситься:

1) правом на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування наділені не всі учасники кримінального провадження, а лише: сторона захисту, потерпілий та його представник, представник юридичної особи, стосовно якої проводиться розслідування;

2) чітко не конкретизований строк ознайомлення з матеріалами досудового розслідування. Лише у ч. 10 ст. 290 КПК України передбачено, що для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження після завершення досудового розслідування має бути надано достатній час [3, с. 255].

Не встановлення законодавцем чітких строків ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, призводить до зловживання сторонами кримінального провадження, яке проявляється у затягуванні відповідного процесу [4, с. 409].

На нашу думку ознайомлення з матеріалами досудового розслідування необхідно фіксувати в протоколі в якому слід зазначати:

1. Особи, які приймають участь у проведенні процесуальної дії (зазначення ППБ та посада особи (осіб), які брали участь у наданні доступу до матеріалів;

2. Місце надання доступу (номер кабінету, назва підрозділу);

3. Час ознайомлення з матеріалами досудового розслідування та його результати (точний час початку та завершення ознайомлення; обсяг прочитаних сторінок з якими було ознайомлено);

4. Ознайомлення з речовими доказами (зазначення факту надання можливості для ознайомлення, реєстрація самого факту надання для ознайомлення з речовими доказами;

5. Підстави перерв та продовження ознайомлення (зазначення підстав для можливих перерв та погоджений час для продовження);

6. Заявлені клопотання та зауваження (фіксація всіх клопотань та зауважень, які були заявлені сторонами під час процесу ознайомлення).

Як висновок вважаємо, що для вдосконалення процесу ознайомлення з матеріалами досудового розслідування необхідно: 1) внести зміни до ст. 290 та ст. 221 КПК України, де передбачити чіткі строки ознайомлення з матеріалами досудового розслідування 2) розширити та перелік учасників, які мають право ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування.

1. Корчева Т. В. Окремі питання щодо вдосконалення процесуального порядку відкриття матеріалів іншій стороні у кримінальному провадженні. *Право і суспільство*. 2014. № 6–1, ч. 2. С. 332–337.

2. Карпов Н. С. Деякі питання ознайомлення учасників кримінального процесу з матеріалами кримінального провадження. *Юридичний часопис національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 243–248.

3. Дрозд В.Г. Правове регулювання досудового розслідування: проблеми теорії та практики: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 448 с

4. Теоретичні аспекти організації досудового розслідування : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції м. Харків, 4 грудня 2015 р. – Харків : ХНУВС, 2015. 508 с.

Лук'яненко О. А.

здобувач вищої освіти 2 курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Федченко В. М.

професор кафедри кримінального
процесу та стратегічних розслідувань
Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогодні одним з найефективніших механізмів відшкодування шкоди, завданої воєнними діями, є заявлення цивільного позову в кримінальному провадженні. Відповідно до ч. 1 ст. 55 КПК України потерпілим у кримінальному провадженні може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням заподіяно майнову шкоду [2]. Тому спочатку особі необхідно подати заяву про вчинення кримінального правопорушення та заяву про залучення її до кримінального провадження як потерпілого. Наступним кроком є подання цивільного позову. Підставою для відшкодування шкоди, заподіяної війною, є реєстрація факту вчинення воєнних злочинів, бо тільки за січень 2024 було зафіксовано 2 003 кримінальних правопорушень у сфері порушення законів